

sygn. akt I C 2719/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Dorota Walczyk

Protokolant apl. adw. Mateusz Jachimczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Miasta (...)Zarząd (...)

przeciwko W. P.

o zapłatę

oddala powództwo

Sygn. akt: I C 2719/13

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 6 czerwca 2013 r. Powód Miasto (...)Zarząd (...)reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym kwoty 740,40 zł od pozwanego W. P. wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi od kwot:

- 183,60 zł od dnia 14 września 2012 r. do dnia zapłaty
- 185,60 zł od dnia 27 września 2012 r. do dnia zapłaty
- 185,60 zł od dnia 24 października 2012 r. do dnia zapłaty
- 185,60 zł od dnia 30 października 2012 r. do dnia zapłaty

Powód wniósł także o zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż pozwany w dniu 30 sierpnia 2012 r. korzystał z komunikacji miejskiej nie posiadając ważnego dokumentu przewozu, jak wskazał powód analogiczna sytuacja powtórzyła się w dniach 12 września 2012 r., 9 października 2012 r. oraz 15 października 2012 r.

W związku z powyższym został zobowiązany do zapłaty każdorazowo kwoty 180,00 złotych tytułem opłaty dodatkowej oraz należności przewozowej w wysokości 3,60 złotych, lecz pozwany nie uregulował należności. Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia powód wskazał art. 33a ust. 3 ustawy Prawo Przewozowe, Uchwałę nr XVI/301/2011 Rady m.(...)z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie opłat za usługi przewozowe środkami lokalnego transportu zbiorowego w m.(...)oraz art. 360 i 361 k.p.c. (pozew – k. 1-3).

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2013 r. r. Sąd ustanowił dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego kuratora w osobie S. K. – pracownika tut. sądu – do zastępowania w niniejszej sprawie (postanowienie – k. 18).

Na rozprawie w dniu 12 marca 2014 r. kurator pozwanego wniósł o oddalenie powództwa, ze względu na brak udowodnienia roszczenia przeciwko pozwanemu oraz na możliwość braku wskazania prawidłowego adresu pozwanego, a także wskazał, że ktoś mógł się posłużyć dowodem osobistym pozwanego.

Kurator wskazał także, że powód nie wykazał podstaw swojego roszczenia, bowiem przedłożone przez niego kopie wezwań do zapłaty nie zostały prawidłowo poświadczane za zgodność z oryginałem i nie mogą stanowić dowodu w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. B., pełniąca funkcję Inspektora D. Windykacji dokonała potwierdzenia za zgodność z oryginałem kserokopii wezwań do zapłaty wystawionych w dniach 30 sierpnia 2012 r., 12 września 2012 r., 9 października 2012 r. oraz 15 października 2012 r. przez Zarząd (...)miasta (...)przeciwko W. P.z tytułu opłaty za brak odpowiedniego lub ważnego dokumentu przewozu (kserokopia – k. 4-7).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty.

Podkreślić należy, iż w ocenie Sądu zaistniały przesłanki do podważenia mocy dowodowej przedstawionego „wezwania do zapłaty” – mającego walor dokumentu prywatnego (art. 245 k.p.c.). Z dokumentami takimi nie wiąże się domniemanie prawne, że ich treść przedstawia rzeczywisty stan rzeczy (tak m.in.. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 19 grudnia 2012 r., II CNP 41/12, LEX nr 1288620), dlatego też zaprzeczenie ich mocy dowodowej poparte przekonującą argumentacją prowadzi do konieczności wykazania przez stronę, która wywodzi stosowne skutki prawne ze złożonego dokumentu, wykazania ich przy użyciu dodatkowych dowodów.

Sąd po skonfrontowaniu wezwania do zapłaty z zarzutami kuratora pozwanego odmówił wiarygodności dokumentowi prywatnemu.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód powołał się na okoliczność, iż pomiędzy stronami niniejszego procesu doszło do zawarcia umowy przewozu osoby, a do powstałego stosunku prawnego zastosowanie znajduje ustawa z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe (tekst jednolity Dz.U. z 2000 roku, Nr 50, poz. 601 z późn. zm) – art. 1 ust. 1 te same ustawy.

Stosownie do przepisu art. 16 ust. 1 powołanej ustawy umowę przewozu zawiera się przez nabycie biletu na przejazd lub spełnienie innych określonych przez przewoźnika warunków dostępu do środka transportowego, a w razie ich nieustalenia - przez samo zajęcie miejsca w środku transportowym.

Zgodnie zaś z § 1 ust 3 regulaminu przewozu osób i bagażu środkami lokalnego transportu zbiorowego w m.(...)ustalonego w uchwale nr XLVII/1273/2012 Rady Miasta(...)z dnia 22 listopada 2012 r. za zawarcie umowy przewozu uważa się wejście do pojazdu, a w metrze – wejście do strefy biletowej metra. Pasażer niezwłocznie po zawarciu umowy przewozu zobowiązany jest skasować bilet papierowy lub aktywować bilet zakodowany na (...)Karcie Miejskiej. W razie stwierdzenia w czasie kontroli przeprowadzonej przez przewoźnika lub osobę przez niego upoważnioną braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona pobierają właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawiają wezwanie do zapłaty (art. 33a ust. 1 i 3 ustawy Prawo przewozowe).

Sąd podziela stanowisko, iż opłata dodatkowa, nakładana na podróżnego jest swego rodzaju karą umowną, przewidzianą w art. 483 k.c. ((...) M., Opłata dodatkowa to kara umowna. Rzeczpospolita 1998.3.16). Zgodnie z poglądami judykatury i doktryny - kara umowna przewidziana w art. 483 k.c. stanowi odszkodowanie umowne i jak każde odszkodowanie przysługuje na zasadzie winy, a więc jest ona należna, jeżeli niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność (wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 20 marca 1968 r., II CR 419/67, LEX nr 6299, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 1969 r., I CR 580/69, LEX nr 6459, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, LEX nr 55513).

W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, iż ciężar udowodnienia przesłanek nałożenia na pozwanego obowiązku uiszczenia opłaty za przejazd wraz z opłatą dodatkową spoczywał na stronie powodowej. Podkreślić przy tym należało, że jak zauważono w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2010 r. I BU 8/10, wykrycie prawdy przez Sąd ogranicza się w zasadzie do przeprowadzenia dowodów zgłoszonych przez strony, na nich spoczywa ciężar dowodu (art. 6 k.c.), zasada prawdy materialnej nie może bowiem przekreślać kontradiktoryjności procesu i ciężar wskazania niezbędnych dowodów spoczywa przede wszystkim na stronach procesowych. Działanie Sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu niewskazanego przez stronę jest po uchyleniu art. 3 § 2 k.p.c. dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach oraz musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia.

Zgodnie z art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 r., sygn. akt IV CSK 71/09, przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach sprawy, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach; strony nie można zmusić do ich podjęcia. O tym, co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decydują przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne i prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego.

Przepis art. 232 k.p.c. stanowi zaś, że strony zobowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Powyżej powołane przepisy statuują jedną z podstawowych zasad procesu cywilnego, jaką jest zasada kontradiktoryjności. Zgodnie z jej założeniem, ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie, a także że sąd orzekający nie jest obciążony odpowiedzialnością za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są strony (por. wyrok SN z dnia 07 października 1998 r., II UN 244/98, OSNP 1999/20/662). Rola sądu nie polega bowiem na wykonywaniu obowiązków procesowych ciążyących na stronach (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 27 listopada 1996 r., III Aua 26/96, OSNC 1997/1/4). Rzeczą sądu nie jest zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do prowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy w pierwszej kolejności rację należało przyznać kuratorowi pozwanego, który podnosił, że przedłożona przez powoda kopia wezwania do zapłaty nie stanowi dowodu istnienia roszczenia powoda. Istnieje ściśle określona grupa podmiotów, którym przysługuje uprawnienie do poświadczania kopii dokumentów za zgodność z oryginałem, któremu to poświadczeniu przypisuje się walor wiążący. Tymczasem osoba, której podpis widnieje pod zwrotem „zgodne z oryginałem” oczywiście się do tego kręgu nie zalicza. Powód w toku postępowania nie podjął żadnej polemiki z zarzutem strony pozwanej odnośnie waloru dowodowego przedstawionego materiału, mając możliwość zapoznania się ze stanowiskiem strony przeciwnej i wykazać zasadność swoich twierdzeń, pełnomocnik powoda pozostał bierny, dobrowolnie zrezygnował z udziału w rozprawie. Z dokumentem prywatnym nie wiąże się domniemanie prawne, iż jego treść przedstawia rzeczywisty stan rzeczy. Dokumenty te z reguły mają dużą wartość dowodową przeciwko osobie, od której pochodzą, natomiast dowód ten ma znacznie mniejszą moc dowodową, jeżeli miałyby przemawiać na rzecz strony, która go sporządziła, jak ma to miejsce w niniejszym przypadku (wezwanie do zapłaty jest wszak oświadczeniem woli wierzyciela, żądającego od dłużnika spełnienia świadczenia, do którego wierzyciel we według swej wiedzy jest uprawniony). Odpis dokumentu poświadczony za zgodność z oryginałem przez osobę nie posiadającą do tego uprawnień pozbawiony jest nie tylko waloru dokumentu prywatnego, ale w ogóle nie stanowi dokumentu w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego.

Nie jest więc dowodem i może co najwyżej służyć za źródło twierdzeń o faktach, które - jeśli zostaną zaprzeczone - wymagają udowodnienia.

Powód nie wykazał, aby umowa w rzeczywistości została zawarta, pozwany nie dopełnił swoich obowiązków i zaistniała podstawa do obciążenia go karą umowną w postaci opłaty dodatkowej za przejazd bez ważnego dokumentu przewozu, jak już natomiast wcześniej wskazano, nie jest rzeczą Sądu zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. W świetle powyższego uznać należy, iż powodowi nie przysługuje w stosunku do pozwanego roszczenie o zapłatę kwoty 740,40 zł.

Mając powyższe na uwadze na podstawie wyżej powołanych przepisów powództwo należało oddalić.

W tym stanie rzeczy Sąd orzekł jak w wyroku.